

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,

annettu 2 päivänä maaliskuuta 2012,

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tietojenvaihtoa, avunantoa ja koulutusta koskevan toimintaohjelman perustamisesta euron suojaamiseksi rahanväärennykseltä (Perikles 2020 -ohjelma)

(CON/2012/17)

(2012/C 137/02)

Johdanto ja oikeusperusta

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 26 päivänä tammikuuta 2012 Euroopan unionin neuvostolta pyynnön antaa lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tietojenvaihtoa, avunantoa ja koulutusta koskevan toimintaohjelman perustamisesta euron suojaamiseksi rahanväärennykseltä (Perikles 2020 -ohjelma)⁽¹⁾ (jäljempänä 'ehdotettu asetusta'). EKP vastaanotti 6 päivänä helmikuuta 2012 Euroopan parlamentilta samaa ehdotettua asetusta koskevan lausuntopyynnön.

EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 133 artiklaan, 127 artiklan 4 kohtaan sekä 282 artiklan 5 kohtaan. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

1. Yleiset huomautukset

1.1 Perikles-ohjelma on vaihtoa, avunantoa ja koulutusta koskeva toimintaohjelma, jolla pyritään suojaamaan euroa rahanväärennykseltä ja siihen liittyviltä petoksilta. Ehdotettu asetusta korvasi Perikles-ohjelman oikeusperustan ja pidentäisi sitä vuoden 2020 loppuun; Perikles ohjelman nykyisen oikeusperustan voimassaolo päättyy vuoden 2013 lopussa⁽²⁾. EKP toistaa jo aikaisemmin esittämänsä kannan, jonka mukaan Perikles-ohjelma on hyödyllinen lisä niille toimintoille, joita EKP, Europol, ja kansalliset viranomaiset käyttävät euron väärentämisen torjunnassa⁽³⁾. EKP luottaa siihen, että Perikles 2020 -ohjelma tulee jatkossakin myötävaikuttamaan eurosetelien, myös toisen sarjan eurosetelien, luotettavuuden ylläpitämiseen.

⁽¹⁾ COM(2011) 913 final.

⁽²⁾ Perikles-ohjelma perustettiin tietojenvaihtoa, avunantoa ja koulutusta koskevan toimintaohjelman perustamisesta euron suojaamiseksi rahanväärennykseltä (Perikles-ohjelma) 17 päivänä joulukuuta 2001 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2001/923/EY (EYVL L 339, 21.12.2001, s. 50). Päätöksen 2001/923/EY soveltamisala laajennettiin koskemaan euroalueen ulkopuolisia jäsenvaltioita euron suojaamiseksi rahanväärennykseltä perustettavasta tietojenvaihtoa, avunantoa ja koulutusta koskevasta toimintaohjelmasta (Perikles-ohjelma) tehdyn päätöksen vaikutusten laajentamisesta jäsenvaltioihin, jotka eivät ole ottaneet euroa yhtenäisvaluutaksi 17 päivänä joulukuuta 2001 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2001/924/EY (EYVL L 339, 21.12.2001, s. 55). Ohjelman voimassaolo on jatkettu 31 päivään joulukuuta 2013 saakka päätökseen 2001/923/EY tehdyillä myöhemmillä muutoksilla.

⁽³⁾ Ks. Euroopan unionin neuvoston pyynnöstä kahdesta ehdotuksesta neuvoston päätöksiksi, jotka koskevat toimintaohjelmaa tietojenvaihdosta, avunannosta ja koulutuksesta euron suojaamiseksi rahanväärennykseltä (Perikles-ohjelma) 5 päivänä heinäkuuta 2006 annetun EKP:n lausunnon CON/2006/35 (EUVL C 163, 14.7. 2006, s. 7) 1 kohta. Kaikki EKP:n lausunnot julkaistaan EKP:n verkkosivuilla <http://www.ecb.europa.eu>

- 1.2 EKP korostaa aktiivista osallistumisestaan eurosetelien väärennösten torjumiseen. EKP kehittää erityisesti setelien ulkoasua ja pitkälle kehitettyjä teknisiä ominaisuuksia euroseteleitä varten, joiden avulla suuri yleisö ja asiantuntijat voivat erottaa aidot setelit väärennetyistä. Jotta pysyttäisiin askeleen edellä rahanväärentäjiä, setelit päivitetään yleensä niiden oltua kierrossa muutaman vuoden. Myös eurojärjestelmä toteuttaa tällaisia varotoimenpiteitä ja tulee lähiaikoina aloittamaan eurosetelien toisen sarjan valmistuksen. Lisäksi EKP tutkii rahanväärennösten tutkimuskeskuksessaan uusia väärennöstyyppejä ja käyttää hankkimiaan tietoja neuvoakseen lainvalvontaviranomaisia paremmin. Rahanväärennösten tutkimuskeskus koordinoi kaikkien tiedossa olevien väärennetyjä euroja koskevien teknisten tietojen ja tilastotietojen levittämistä kaikille asianomaisille osapuolille.
2. **Erityiset huomautukset**
 - 2.1 Ehdotetun asetuksen 4 artiklan toisessa kohdassa vahvistetaan menetelmä Perikles 2020 -ohjelman erityistavoitteen saavuttamisen arvioimiseksi. Tässä yhteydessä tulokset eivät riipu ainoastaan Perikles 2020 -ohjelman toimista, vaan myös tietyistä ulkoisista tekijöistä, kuten kierrossa olevista rahanväärennöksistä, erityis-, finanssi- ja oikeusviranomaisten riittävästä henkilöstömäärästä ja taloudellisista ja teknisistä resursseista sekä näille viranomaisille järjestettyjen muiden koulutusohjelmien toteuttamisesta. Näin ollen ohjelman arvioinnissa olisi otettava huomioon kaikki muut euron väärentämiseen ja petoksiin vaikuttavat tekijät. Tästä syystä EKP suosittelee, että EKP ja Europol osallistuisivat täysimääräisesti ehdotetun asetuksen 12 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuun Perikles 2020 -ohjelman arviointiin.
 - 2.2 Perikles 2020 -ohjelmaan osallistuvien jäsenvaltioiden ehdotuksiin voi sisältyä myös osallistujia kolmansista maista, jos niiden osallistuminen on tärkeää euron suojaamiseksi. Vaikka kolmansien maiden osallistumisesta Perikles 2020 -ohjelmaan olisi hyötyä euron väärentämisen ja petosten maailmalajuisen torjunnan kannalta, kolmansien maiden osallistumisessa on kuitenkin noudatettava maltillisuutta ja suhteellisuutta.
 - 2.3 EKP panee merkille, että ehdotetun asetuksen 8 artiklan 2 kohdan a ja c alakohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa käsitellään paljastamisvälineiden käyttöä ja avustuksia laitteiden hankkimiseen. EKP pitää kannatettavana ehdotusta antaa avustuksia sellaisten yleisten laboratoriolaitteiden hankintaan, joista on apua tutkimusprosessissa, mutta joita ei ole erityisesti suunniteltu väärennyshavaitsemislaitteiksi ja joita ei myöskään erityisesti markkinoida näihin tarkoituksiin; tällaisia laitteita ovat esim. mikroskoopit, infrapunalukijat, mittaharvit, tiheysmittarit, mikromittarit sekä johtokyvyn ja magneettisuuden mittarit. EKP pitää ainoastaan sellaisia väärennöshavaitsemislaitteita luotettavina, jotka ovat läpäisseet eurojärjestelmän testit ja jotka näin ollen mainitaan EKP:n verkkosivuilla julkaistussa listassa; testeissä käytetään tyyppillisiä euroseteliväärennyksiä sisältäviä testinippuja sekä aitoja, eri tavalla kuluneita, euroseteleitä sisältäviä testinippuja. Tällaiset laitteet on kuitenkin tarkoitettu rahankäsittelyä harjoittaville yrityksille ja ne eivätkä yleensä vastaa ehdotetun asetuksen 8 artiklan 2 kohdan c alakohdassa määriteltyjen rahaväärennyksen torjuntaan erikoistuneiden viranomaisten tarpeisiin⁽¹⁾. Tästä syystä EKP katsoo, että väärennyshavaitsemislaitteiden hankintoja ei tulisi rahoittaa Perikles 2020 -ohjelman varoista ja että rahaväärennyksen torjuntaan erikoistuneiden viranomaisten ei tulisi käyttää väärennyshavaitsemislaitteita.
 - 2.4 Komission, EKP:n ja Europolin edun mukaista olisi tutkia Perikles 2020 -ohjelman varoilla rahoitettavat hankkeet yhdessä⁽²⁾; näin vältettäisiin päällekkäisyyksiä Perikles 2020 -ohjelman ja EKP:n, Europolin ja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten muiden ohjelmien ja toimintojen välillä ja varmistettaisiin yhteisen strategian muodostuminen euron suojaamiseksi rahanväärennyksiltä ja petoksilta. Tämän vuoksi ehdotetun asetuksen johdanto-osan 7 perustelukappale ja 11 artikla olisi muutettava siten,

⁽¹⁾ Lisäksi vaikutuksenarvioinnin (SEC(2011) 1615 final) perusteella on selvää, että mahdollisuus rahoittaa laitteiden hankintoja koskee väärennöksiä torjuvien kansallisten (kolmansien maiden) virastojen hankintoja euron torjumiseksi väärennöksiltä; erityinen painopiste erikoistuneissa virastoissa, jotka toimivat ongelmallisimmissa kolmansissa maissa, jotka eivät erityisesti keskity euron suojaamiseen väärennöksiltä.

⁽²⁾ Ks. Euroopan unionin neuvoston pyynnöstä koskien kahta ehdotusta neuvoston päätökseksi tietojenvaihtoa, avunantoa ja koulutusta koskevaksi toimintaohjelmaksi euron suojaamiseksi rahanväärennykseltä (Perikles-ohjelma) 21 päivänä kesäkuuta 2005 annetun EKP:n lausunnon CON/2005/22 8 kohta (EUVL C 161, 1.7.2005, s. 11) sekä Euroopan unionin neuvoston pyynnöstä kahdesta ehdotuksesta neuvoston päätöksiksi, jotka koskevat toimintaohjelmaa tietojenvaihdosta, avunannosta ja koulutuksesta euron suojaamiseksi rahanväärennykseltä (Perikles-ohjelma) 5 päivänä heinäkuuta 2006 annetun EKP:n suosituksen CON/2006/35 2.2 kohta (EUVL C 163, 14.7.2006, s. 7).

että siinä edellytettäisiin a) että komissio kuulisi pääasiallisesti vastuussa olevien toimijoiden edustajia vuotuisesta työohjelmasta hyvissä ajoin; ja b) että vuotuisen työohjelman hyväksymiseksi olisi saatava EKP:n ja Europolin hyväksyntä⁽¹⁾. EKP:lle ja Europolille olisi näin ollen varattava tarpeeksi aikaa vuotuisen työohjelmaluonnokseen tutustumiseen sekä kantojensa ilmaisemiseen ennen kuin asiasta käydään keskustelua asianmukaisessa neuvoo-antavassa komiteassa.

- 2.5 EKP suhtautuu myönteisesti ehdotetun asetuksen 12 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan komissio panee Perikles 2020 -ohjelman täytäntöön yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, joita se kuulee ohjelman täytäntöönpanon eri vaiheissa, ja ottaen huomioon muiden toimivaltaisten yhteisöjen, erityisesti Euroopan keskuspankin ja Europolin toteuttamat toimet. Ehdotetun asetuksen 12 artiklan 1 kohdassa varmistetaan riittävä yhteistyö unionin tasolla sekä yhdenmukaisuus Perikles 2020 -ohjelman ja muiden ohjelmien ja toimintojen välillä, mutta EKP suosittelee, että komissio varaisi riittävästi aikaa vuotuisen työohjelmaluonnokseen liittyviin asiakirjoihin tutustumiseen ennen EKP:n ja Europolin kuulemista asianmukaisessa neuvoo-antavassa komiteassa.
- 2.6 EKP suosittelee ehdotetun asetuksen 12 artiklan 3 ja 4 kohdan muuttamista siten, että EKP ja Europol osallistuisivat Perikles 2020 -ohjelman tehokkuuden arviointiin sekä ohjelman mahdolliseen uusimiseen, muuttamiseen ja keskeyttämiseen.

Tehty Frankfurt am Mainissa 2 päivänä maaliskuuta 2012.

EKP:n puheenjohtaja

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Ks. lausunnon CON/2005/22 8 kohta.

LIITE

Muutosehdotukset

Komission ehdottama teksti	EKP:n ehdottamat muutokset (1)
----------------------------	--------------------------------

Muutos 1

Ehdotetun asetuksen johdanto-osan 7 perustelukappale

<p>”(7) Olisi varmistettava, että tämä unionin toimintaohjelma on johdonmukainen muiden ohjelmien ja toimien kanssa ja täydentää niitä. Tämän ohjelman soveltamiseksi komission olisi kuultava asetuksen (EY) N:o 1338/2001 mukaisessa neuvoo-antavassa komiteassa kaikkien euron suojaamistarpeiden arvioinnista pääasiallisesti vastuussa olevien toimijoiden edustajia (erityisesti jäsenvaltioiden nimeämiä toimivaltaisia kansallisia viranomaisia, Euroopan keskuspankkia ja Europolia) varsinkin vaihdon, avunannon ja koulutuksen alalla.”</p>	<p>”(7) Olisi varmistettava, että tämä unionin toimintaohjelma on johdonmukainen muiden ohjelmien ja toimien kanssa ja täydentää niitä. Hyvissä ajoin ennen vuotuisen työohjelman hyväksymistä Tämän ohjelman soveltamiseksi komission olisi kuultava asetuksen (EY) N:o 1338/2001 mukaisessa neuvoo-antavassa komiteassa kaikkien euron suojaamistarpeiden arvioinnista pääasiallisesti vastuussa olevien toimijoiden edustajia. Komission olisi erityisesti kuultava jäsenvaltioiden nimeämiä toimivaltaisia kansallisia viranomaisia vuotuisesta työohjelmasta ja pyydyttävä Euroopan keskuspankkina ja Europolian hyväksyntä asetuksen (EY) N:o 1338/2001 mukaisessa neuvoo-antavassa komiteassa tämän ohjelman soveltamiseksi varsinkin vaihdon, avunannon ja koulutuksen alalla.”</p>
--	---

Perustelu

Komissiolle, EKP:lle ja Europolille olisi etua siitä, jos ne tutkisivat yhdessä hankkeet, jotka on ehdotettu rahoitettaviksi Perikles 2020 -ohjelmasta vuotuisen työohjelman puitteissa. Yhteistyössä suoritettujen tutkimuksen avulla vältettäisiin päällekkäisyyksiä Perikles 2020 -ohjelman ja EKP:n, Europolin ja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten muiden ohjelmien ja toimintojen välillä. Tämä toimintamalli varmistaisi myös yhteisen strategian muodostumisen euron suojaamiseksi rahanväärennyksiltä ja petoksilta. Tämän vuoksi EKP ehdottaa ehdotetun asetuksen johdanto-osan 7 perustelukappaleen muuttamista siten, että siinä edellytettäisiin a) että komissio kuulisi pääasiallisesti vastuussa olevien toimijoiden edustajia vuotuisesta työohjelmasta hyvissä ajoin; ja b) että vuotuisen työohjelman hyväksymiseksi olisi saatava EKP:n ja Europolin hyväksyntä.

Muutos 2

Ehdotetun asetuksen 11 artikla

<p>”11 artikla</p> <p>Vuotuinen työohjelma</p> <p>Komissio laatii ohjelman täytäntöönpanoa varten vuotuiset työohjelmat. Työohjelmissa määritetään tavoitteet, odotetut tulokset, täytäntöönpanomenetelmä ja varojen kokonaismäärä. Niihin sisältyy lyhyt kuvaus rahoitettavista toimista, maininta kullekin toimelle varatusta rahamäärästä sekä täytäntöönpanon alustava aikataulu [...].”</p>	<p>”11 artikla</p> <p>Vuotuinen työohjelma</p> <p>Komissio laatii ohjelman täytäntöönpanoa varten vuotuiset työohjelmat kuultuaan ensin hyvissä ajoin euron suojaamistarpeiden arvioinnista pääasiallisesti vastuussa olevia toimijoita ja saatuaan EKP:n ja Europolin hyväksynnän. Työohjelmissa määritetään tavoitteet, odotetut tulokset, täytäntöönpanomenetelmä ja varojen kokonaismäärä. Niihin sisältyy lyhyt kuvaus rahoitettavista toimista, maininta kullekin toimelle varatusta rahamäärästä sekä täytäntöönpanon alustava aikataulu [...].”</p>
--	---

Perustelu

Komissio, EKP ja Europol hyötyvät siitä, jos ne tutkivat yhdessä Perikles 2020 -ohjelmasta rahoitettavaksi ehdotetut hankkeet. Yhteistyössä suoritettujen tutkimuksen avulla vältettäisiin päällekkäisyyksiä Perikles 2020-ohjelman ja EKP:n, Europolin ja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten muiden ohjelmien ja toimintojen välillä. Tämä toimintamalli varmistaisi myös euron suojaamista rahanväärennyksiltä ja petoksilta koskevan yhteisen strategian muodostumisen. Tämän vuoksi EKP ehdottaa ehdotetun asetuksen 11 artiklan muuttamista siten, että siinä edellytettäisiin a) että komissio kuulisi pääasiallisesti vastuussa olevien toimijoiden edustajia vuotuisesta työohjelmasta hyvissä ajoin; ja b) että vuotuisen työohjelman hyväksymiseksi olisi saatava EKP:n ja Europolin hyväksyntä.

Komission ehdottama teksti	EKP:n ehdottamat muutokset (1)
----------------------------	--------------------------------

Muutos 3

Ehdotetun asetuksen 12 artiklan 3 kohta.

"(3) Komissio laatii ohjelman toteuttamisesta arvion. Viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2017 [...]."	"(3) Komissio laatii ohjelman toteuttamisesta arvion. Komissio toimittaa arviointikertomusluonnoksen jäsenvaltioiden nimeämille toimivaltaisille kansallisille viranomaisille ja pyytävät EKP:n ja Europolin hyväksyntää asetuksen (EY) N:o 1338/2001 mukaisessa neuvoo-antavassa komiteassa. Viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2017, [...]."
--	--

Perustelu

Perikles 2020 -ohjelman tehokkuuden olisi oltava etusijalla, jotta saavutettaisiin ohjelman yleiset ja erityiset tavoitteet. EKP pitää ensiarvoisen tärkeänä, että Perikles 2020 -ohjelman sovitetaan yhteen unionin ja kansallisen tason ohjelmien kanssa sekä EKP:n ja Europolin hankkeiden kanssa. Tähän liittyen EKP katsoo, että pääasiassa vastuussa olevia toimijoita olisi kuultava arviointikertomuksesta ja että niiden olisi hyväksyttävä arviointikertomus asetuksen (EY) N:o 1338/2001 mukaisessa neuvoo-antavassa komiteassa. Tästä syystä EKP ehdottaa edellä esitettyjä muutoksia, joilla myös vahvistettaisiin EKP:n ja Europolin roolia Perikles 2020 -ohjelman tehokkuuden arvioinnissa sekä ohjelman mahdollisessa uusimisessa, muuttamisessa ja keskeyttämisessä.

Muutos 4

Ehdotetun asetuksen 12 artiklan 4 kohta.

"(4) Komissio antaa lisäksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen ohjelman tavoitteiden saavuttamisesta 31 päivään joulukuuta 2021 mennessä."	"(4) Lisäksi komissio toimittaa luonnoksen kertomukseksi ohjelman tavoitteiden saavuttamisesta jäsenvaltioiden nimeämille toimivaltaisille kansallisille viranomaisille sekä pyytää Euroopan keskuspankin ja Europolin hyväksyntää asetuksen (EY) N:o 1338/2001 mukaisessa neuvoo-antavassa komiteassa. Komissio antaa lisäksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen ohjelman tavoitteiden saavuttamisesta 31 päivään joulukuuta 2021 mennessä."
---	---

Perustelu

Perikles 2020 -ohjelman erityistavoitteiden saavuttamisen onnistunut arviointi tällaista arviointimenetelmää soveltamalla edellyttää laajaa kokemusta, asiantuntemusta ja tietoa. Tämä käy ilmi 4 artiklasta, jossa luetellaan suuri joukko tuloksia, joita olisi käytettävä arvioitaessa tavoitteiden toteutumista. Tässä yhteydessä tulokset eivät riipu ainoastaan Perikles 2020 -ohjelman toimista, vaan myös tietyistä ulkoisista tekijöistä, kuten kierrossa olevista rahanväärennöksistä, erityis-, finanssi- ja oikeusviranomaisten riittävästä henkilöstömäärästä ja taloudellisista ja teknisistä resursseista sekä näille viranomaisille järjestettyjen muiden koulutusohjelmien toteuttamisesta. Näin ollen Perikles 2020 -ohjelman arvioinnissa olisi otettava huomioon kaikki muut euron väärentämiseen ja petoksiin vaikuttavat tekijät. Tästä syystä EKP suosittelee, että EKP, Europol ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset osallistuvat täysimääräisesti Perikles 2020 -ohjelman tavoitteiden toteutumisen arviointiin, koska niillä kaikilla on tällä alalla huomattavasti kokemusta ja tietoa. Lisäksi lopulliselle arviointikertomukselle olisi pyydettävä EKP:n ja Europolin hyväksyntä.

(1) Lihavointi tekstissä osoittaa EKP:n lisättäväksi ehdottaman uuden tekstin. Tekstissä oleva yliviiha osoittaa EKP:n poistettavaksi ehdottaman tekstin.